

Precizní výběr spermie často představuje jedinou šanci na dítě

Brno, 11. 2. 2016 - Na světě stále přibývá mužů, kteří mají problémy počít dítě. **„Existují různé teorie, proč se tak děje. Obvykle se zmiňuje nezdravý životní styl, stres, nadváha, konzumace potravin obsahující škodlivé látky, fakt, že je podzemní voda kontaminována hormonální antikoncepcí, kouření... Kolegové z kanadské McGill University, se kterou se Unica spojila, dokonce nedávno zjistili, že životní styl muže ovlivňuje zdraví jeho dětí i vnoučat ještě dlouho předtím, než jsou vůbec počaty. Faktem ale zůstává, že zatím nikdo moc neví, jak snižování kvality spermií zastavit,“** konstatuje embryoložka Sylvie Hlaváčová z institutu reprodukční medicíny Unica.

Podle ní se zhruba u tří čtvrtin párů, které se na klinice léčí, vyskytuje problém na straně muže, byť často v kombinaci s jinými faktory na straně žen. *„Nejenže ubývá počet spermií, tedy že muž nedosahuje aktuální normy 15 milionů na mililitr ejakulátu, ale spermie často mívají i špatný tvar nebo nejsou dostatečně pohyblivé,“* udává Sylvie Hlaváčová.

Jako první absolvuje muž na reprodukční klinice vyšetření spermioqramu. Pokud výsledek odhalí problémy, doporučí mu lékař obvykle nejprve změnu životního stylu: omezit kouření a alkohol, nesaunovat se, nenosit těsné spodní prádlo a zvýšit příjem vitaminů, především vitamínu E, C, selenu a zinku. Jestliže se ani po třech měsících spermioqram nezlepší, následuje hormonální vyšetření.

„Příčiny bývají různé, může se jednat o genetickou poruchu, zánět nebo stav po operaci, potíže mívají i pacienti, kteří podstoupili onkologickou léčbu. V téhle fázi je již obvykle nezbytné podstoupit metodu IVF, jejíž součástí je výběr životaschopné spermie,“ vysvětluje embroložka.

Úplně první metoda výběru ze vzorku spermatu probíhala tak, že odborníci na reprodukční medicínu spermie zvětšili pomocí speciálního mikroskopu a podle tvaru a pohyblivosti vybrali tu nejvhodnější. *„Tato metoda se dodnes používá, nazývá se IMSI. Kromě toho také využíváme metodu PICSI, která vybírá zdravé spermie prostřednictvím kyseliny hyaluronové. Obal ženského vajíčka totiž tuto kyselinu obsahuje také, a hlavička spermie má na ni zase receptor. Ačkoliv však máme s oběma metodami velmi dobré zkušenosti, nefungují stoprocentně.“*

Hlavním nedostatkem podle Sylvie Hlaváčové je, že tyto metody nedokážou odhalit, že se spermie nachází ve stádiu své programované buněčné smrti (tzv. apoptické spermie). *„Tyto spermie jsou buďto poškozené nebo nepotřebné a organismus by je za normálních okolností sám zahubil. Část těchto spermií, obzvláště ty v raném stádiu buněčné smrti, je však morfologicky i pohybově v pořádku.“*

Velkou nadějí v tomto směru přinesla metoda MACS, která využívá principu magnetické selekce poškozených spermií. *„Jedná se o relativní novinku a v laboratoři jsme za ni skutečně vděční. MACS funguje tím způsobem, že pomocí magnetického pole ze vzorku*

spermatu vybere apoptické spermie a také ty, které mají poškozené DNA. Zdravé spermie zůstávají a my z nich pod mikroskopem nebo pomocí metody PICSI můžeme vybrat tu nejživotascopnější, kterou poté použijeme buďto při oplodnění vajíčka samovolně v těle ženy (metoda IUI), nebo při mimotělním oplodnění. Šance na úspěšné otěhotnění se tak opět znatelně zvyšuje,“ dodává Sylvie Hlaváčová.

Metoda MACS se využívá především u mužů, kteří mají vyšší riziko poškození DNA spermií nebo geneticky dané vývojové vady vzniku spermií. Případně u pacientů, kteří byli vystaveni působení volných radikálů, kouření, určitým lékům nebo je jim více než 40 let, případně mají za sebou několik neúspěšných léčebných cyklů. S vysokou přesností dokážou odborníci vybrat i zdravé nejslibněji se vyvíjející embrya.

